

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
*Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
адміністрування*
Кафедра управління персоналом та бізнес-технологій
СИЛАБУС
Економіка праці та соціально-трудові відносини

ЗАТВЕРДЖУЮ

(підпис)

Завідувач кафедри

Ремньова Л.М.

(прізвище та ініціали)

“28” серпня 2024 р.

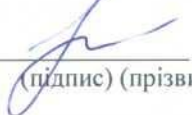
Розробник Холодницька Алла Вячеславівна, к.е.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри *управління персоналом та бізнес-технологій*

Протокол від «28» серпня 2024 р. № 10

Узгоджено з гарантами освітніх програм: Попело О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

 Кичко І.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	2 рік, 3 семестр, ОПІ «Менеджмент», «Управління персоналом та економіка праці» спеціальності 073 «Менеджмент»
Викладач (-і)	к.е.н., доцент Холодницька Алла Вячеславівна
Профайл викладача	https://upec.stu.cn.ua/resources_KUPEP/vikladachi_KUPEP.html
Контакти викладача	alla_-08@stu.cn.ua

2. Анотація курсу.

Економіка праці та соціально-трудові відносини – це галузь економічної науки, яка узагальнює та поєднує різноманітні аспекти праці (соціально-трудові відносини, населення і трудовий потенціал, ринок праці та регулювання зайнятості населення, соціальне партнерство, продуктивність праці, організацію заробітної плати та стимулювання праці, аналіз і планування трудових показників, звітність та аудит у сфері праці, організацію й нормування праці тощо) і використовує їх для розроблення конкретних інструментів управління як на рівні держави, так і у виробничо-господарській діяльності підприємства, із

метою покращення економічних показників та досягнення гідного рівня життя економічно активного населення.

Навчальна дисципліна концентрує увагу на вивченні таких питань:

- трудові ресурси та трудовий потенціал суспільства: формування, відтворення та використання;
- економічний зміст праці і зайнятості населення, передумови ефективної зайнятості на національному і регіональних ринках праці;
- формування і регулювання соціально-трудова відносин на усіх рівнях управління;
- соціальне партнерство;
- економічні аспекти підвищення продуктивності праці (чинники, умови, резерви, критерії);
- мотивація і стимулювання ефективної трудової діяльності; колективно-договірне регулювання праці;
- кількісні аспекти та засоби управління трудовими процесами, а також виробництвом, якісним складом і чисельністю працівників і оплатою їхньої праці.

3. Мета та цілі курсу.

Метою вивчення навчальної дисципліни - формування теоретичних і практичних знань щодо функціонування, розвитку та регулювання соціально-трудова відносин у суспільстві, набуття практичних вмінь з розрахунку оплати праці, стимулювання оптимального використання людських ресурсів і підвищення продуктивності, ефективності праці, планування праці та аналізу показників її ефективності.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні загальні (ЗК) та спеціальні (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх із факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Завдання дисципліни

- висвітлення теоретико-методологічних і соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці та соціально-трудова відносин;
- формування практичних навичок і вмінь щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудова сфері;
- розвиток здібностей до науково-дослідної роботи, самостійності та відповідальності в роботі;
- формування професійних здібностей щодо вирішення проблем економіки праці та соціально-трудова відносин.

4. Результати навчання.

Під час вивчення дисципліни ЗВО має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність категорії «праця» та її характеристики; зміст і характер праці;

- суть, сторони, суб'єкти і органи соціально-трудоових відносин на виробничому, територіальному, галузевому і національному рівнях;
- види, типи та рівні соціально-трудоових відносин та нормативно-правове забезпечення їх функціонування ;
- форми та принципи соціального партнерства, нормативно-правова база соціального партнерства в Україні;
- особливості формування зайнятості і ринку праці;
- основні положення організації та нормування праці;
- поняття, принципи управління, показники та методи вимірювання продуктивності праці на різних рівнях економіки;
- порядок організації заробітної плати, встановлення оптимальних розмірів оплати праці;
- вимоги до формування фондів оплати праці підприємств (організацій) і до забезпечення їхнього ефективного використання;
- загальні поняття рівня життя і соціальних гарантій працівників в умовах ринкової економіки;
- методика планування та аналізу трудових показників;
- цілі, завдання, структуру та зміст нормотворчої діяльності Міжнародної організації праці (МОП).

вміти:

- характеризувати сучасний стан соціально-трудоових відносин та визначати напрямки їх удосконалення;
- оцінювати сучасну демографічну ситуацію в Україні та оцінювати її вплив на стан і розвиток людських ресурсів;
- аналізувати стан ринку праці за системою показників;
- аналізувати вплив чинників на формування, збереження і розвиток трудового потенціалу на різних рівнях аналізувати витрати на робочу силу;
- планувати та організовувати робоче місце та робочий час;
- визначати показники продуктивності праці, розраховувати резерви росту продуктивності праці на підприємстві (в організації);
- планувати і розраховувати трудомісткість продукції, чисельність робітників, фахівців і їхню додаткову потребу на підприємстві (в організації);
- визначати заробітну плату працівника при різних формах і системах оплати праці, розраховувати величину фонду заробітної плати.

5. Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на таких навчальних дисциплінах, що були вивчені раніше: економічна теорія, міжнародний менеджмент, основи підприємницької діяльності, комунікативний менеджмент, основи менеджменту, організація праці, ринок праці, управління персоналом.

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна к-сть годин 150
Лекції	26
Семінарські / практичні заняття	24
Самостійна робота (реферати, розрахунково-графічна робота)	100

7. Тематика курсу.

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин для денної форми навчання			
	усього	у тому числі		
		Лекції	Практичні	Сам. робота
Змістовий модуль 1. Загальні засади економіки праці та соціально-трудових відносин				
1 Об'єкт, предмет і завдання дисципліни Праця як сфера життя людини та провідний чинник економічної діяльності	12	2	2	8
2 Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства.	12	2	2	8
3 Соціально-трудові відносини як система	11	2	1	8
Разом за змістовим модулем 1	35	6	5	24
Змістовий модуль 2. Соціально-трудові відносини на ринку праці.				
4 Соціальне партнерство	11	2	1	8
5 Ринок праці та його регулювання	12	2	2	8
6 Соціально-трудові відносини зайнятості	14	2	2	10
Разом за змістовим модулем 2	37	6	5	26
Змістовий модуль 3. Організація праці та підвищення її ефективності				
7 Організація праці	10	2	2	6
8 Нормування праці.	10	2	2	6
9 Продуктивність праці: сутність і методи вимірювання	12	2	2	8
10 Політика доходів і оплата праці	12	2	2	8
Разом за змістовим модулем 3	44	8	8	28
Змістовий модуль 4. Моніторинг та аналіз соціально-трудової сфери. Міжнародна організація праці.				
11 Планування та аналіз трудових показників	12	2	2	8
12 Звітність та аудит у сфері праці. Моніторинг соціально-трудової сфери .	12	2	2	8
13 Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 4	34	6	6	22
Усього годин за дисципліну	150	26	24	100

8. Система оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», введеного в дію наказом ректора від 31 серпня 2020 р. № 26 (із змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради від 28.12.2020, протокол №10, та наказом ректора № 120 від 28.12.2020; від 29.03.2021, протокол №3, та наказом ректора № 60 від 29.03.2021; від 26.04.2021, протокол №4, та наказом ректора № 80 від 26.04.2021; від 30.06.2022, протокол №5, та наказом ректора № 220/ВС від 30.06.2022; від 27.12.2022, протокол №9, та наказом ректора № 1060/ВС від 27.12.2022; від 24.04.2023, протокол №5, та наказом ректора №57/ВС від 24.04.2023) Поточний контроль проводиться у формі опитування, захисту практичних робіт, виступів на семінарських заняттях, експрес контролю,

	перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання здобувачами вищої освіти та інших формах, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни. Проміжний контроль реалізується у формі контрольних робіт (тестів), які проводяться за завершеною частиною дисципліни на практичному, семінарському занятті або в інший час, вільний від аудиторних занять (у тому числі й за допомогою технологій дистанційного навчання з використанням електронної бази навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у системі управління навчанням Moodle). Здобувач вищої освіти може набрати до 60%-75 підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40-25 % підсумкової оцінки – на екзамені. Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру, то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен.
Вимоги до розрахунково-графічної роботи	Кожний варіант роботи передбачає виконання 2 теоретичних та 2 практичних завдань різної складності. За контрольну роботу максимально передбачено 10 балів. Обсяг роботи: 15-20 сторінок
Практичні та семінарські заняття	Практичні та семінарські заняття проводяться згідно з питаннями, які розглядалися під час лекційних занять та з питаннями винесеними на самостійне опрацювання. Під час занять значна увага приділяється вирішенню практичних завдань. За бажанням ЗВО можуть готувати на семінарське заняття реферативні доповіді. На практичних та семінарських заняттях розглядаються теоретичні положення відповідно до тематичного плану занять, докладно розбираються приклади, вирішуються практичні задачі та ситуації, аналізується статистична інформація, оцінюються аналітичних завдань, доповідей, складання есе. Методичні вказівки до практичних та семінарських занять розміщені в системі Moodle.
Умови допуску до підсумкового контролю	З дисципліни ЗВО може набрати до 75% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 25% підсумкової оцінки – на іспиті. У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав в повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (20), він не допускається до складання заліку під час сесії, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. За результатами семестру в залікову відомість виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання, що наведена в наступному розділі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль – до 75 балів, в тому числі: практичні заняття – до 35 балів, виконання індивідуальних завдань – до 30 балів, підсумковий модульний контроль – до 10 балів.

Семестровий контроль у вигляді *екзамену* проводиться під час сесії у формі підсумкового екзаменаційного тесту. Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до оцінки за екзамен.

Загальна система оцінювання курсу	Поточний контроль протягом семестру (виконання тематичних практичних завдань, індивідуальних завдань), підсумковий модульний контроль та семестровий контроль у вигляді екзамену.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здані індивідуальні завдання і мінімум 36 балів за результатами поточного і підсумкового контролю.

Поточний контроль за модулями

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Загальні засади економіки праці та соціально-трудових відносин	0...16
Активність на лекційних заняттях	0...2
Підготовленість до семінарських занять	0...5
Самостійність та своєчасність виконання робіт.	0...4
Модульний контроль	0...5
Змістовий модуль 2. Соціально-трудові відносини на ринку праці.	0...16
Активність на лекційних заняттях	0...2
Підготовленість до семінарських занять	0...5
Самостійність та своєчасність виконання завдань	0...4
Модульний контроль	0...5
Змістовий модуль 3. Організація т праці та підвищення її ефективності	0...17
Активність на лекційних заняттях	0...2
Підготовленість до семінарських занять	0...6
Самостійність та своєчасність виконання завдань	0...4
Модульний контроль	0...5
Змістовий модуль 4. Моніторинг та аналіз соціально-трудової сфери. Міжнародна організація праці.	0...16
Активність на лекційних заняттях	0...2
Підготовленість до семінарських занять	0...5
Самостійність та своєчасність виконання завдань	0...4
Модульний контроль	0...5
Підсумкова оцінка поточного контролю	0...10
Оцінка за виконання контрольної роботи	0...75
Підсумковий контроль (екзамен)	0...25
Зважена семестрова оцінка	0...100

Оцінювання виконання розрахунково-графічної роботи

Вид роботи	Форма контролю	Кількість балів	
Практична частина	1. Відповідність умовам завдання	0... 1	
	2. Правильність розрахунків	0... 2	

	3. Обґрунтованість висновків	0... 2
Теоретична частина	1. Актуальність інформації	0... 1
	2. Посилання на першоджерела	0... 1
	3. Відповідність оформлення вимогам	0... 1
Захист роботи	1. Своєчасність здачі	0... 1
	2. Самостійність виконання (відповіді на запитання)	0... 1
Разом		0... 10

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D		
60-65	E	задовільно	не зараховано
0-59	FX	незадовільно	

9. Політика курсу. Під час вивчення курсу «Економіка праці та соціально-трудова відносини» учасники освітнього процесу дотримуються політики академічної доброчесності, порушенням якої вважається: академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства; оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів; фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання. Політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на «Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка», що затверджене Вченою радою Національного університету «Чернігівська політехніка» 31 травня 2021 року, протокол № 5 та введено в дію наказом ректора від 31 травня 2021 року № 100.

Перескладання або відпрацювання пропущених занять можливе шляхом виконання самостійних робіт, тестових завдань і практичних занять в системі дистанційного навчання Moodle, або аудиторно безпосередньо викладачу.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти за даною спеціальністю з освітніх компонент, спрямованих на отримання компетентностей з курсу, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення «Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»» шляхом співставлення отриманих програмних результатів навчання та компетентностей. У випадку проходження подібного курсу з інших спеціальностей перезараховані можуть бути лише теми, зазначені в курсі відповідно до змістовних модулів.

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі практичних завдань оцінюється в 1 бал, курсової роботи - до 10 балів. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі

зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачам вищої освіти курсу можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, тези, статті на науково-практичних конференціях

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні розрахунково-графічних робіт (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка»). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час проведення підсумкового контролю.

10. Рекомендована література:

Основна

1. Андрейцева І. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч.-метод. посіб. для студентів екон. ф-ту. Кам'янець-Поділ.: Сисин Я. І., 2015. 232 с.
2. Гусєва О.Ю., Воскобоєва О.В., Ромащенко О.С. Соціально-трудові відносини та економіка праці: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. 190с.
3. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб./ О. В.Безпалько та ін.; за заг. ред. О. В. Безпалько. К. : Кафедра, 2020. 310 с.
4. Економіка праці і соціально-трудові відносини [Електронний ресурс]: підруч. для студ. спец.051 «Економіка» / О. І. Іляш, Н. О. Черненко, О. А. Шевчук, О. О. Трофименко, С. С. Гринкевич, Я. І. Глущенко; друге видання, за заг. ред. проф. О. І. Іляш, Н. О. Черненко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2023. 371 с.
5. Економіка праці : навчальний посібник [електронний ресурс] / за заг. ред. Г. В. Назарової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.
6. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум. Навч. посібник [М.В. Семикіна, М.В. Бугасва, Л.Д. Запірченко та ін.] / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Семикіної М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф. 2020. 228 с.
7. Економіка праці і соціально-трудові відносини: методичний посібник для проведення семінарських та практичних занять / Укл.: З.І. Кобеля, С.І. Тодорюк, Л.Д. Водянка, Н.В.Філіпчук. Чернівці: Рута, 2019. 80 с.
8. Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум для студентів економічних спеціальностей. Х.: НФаУ. 2018. 186 с.

Допоміжна

1. Кодекс законів про працю України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

2. Конвенції і рекомендації, прийняті Міжнародною Конференцією праці, 1919 — 1956, Т.1. Женева: Міжнародне бюро праці, 1991.
3. Конвенції і рекомендації, прийняті Міжнародною Конференцією праці, 1957 — 1990, Т.2. Женева: Міжнародне бюро праці, 1991.
4. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>
5. Про зайнятість населення; Закон від 05.07.2012 № 5067-VI // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 24, ст.243
6. Про колективні договори і угоди: Закон України. - Редакція від 01.01.2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>
7. Про оплату праці: Закон України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/108/95->
8. Про організації роботодавців їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності Закон України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5026-17>
9. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) Закон України. Редакція від 07.11.2012. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80>
10. Соловйова О. Є. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносини» (для студентів заочної форм навчання спеціальності 051 – Економіка); Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 153 с.
11. Економіка праці та соціально-трудова відносини: практикум. Навч. посібник [М.В. Семикіна, М.В. Бугасва, Л.Д. Запирченко та ін.] / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Семикіної М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 228 с.
12. Kychko I., Parubets O., Kholodnytska A., Perminova V., Lytvyn S. Formation of managerial competencies of managers and their impact on the competitiveness of the firm and the labor market in Ukraine. Financial and credit activity problems of theory and practice, 2021, 4 (39), 284-293.
13. Кичко І., Холодницька А. Мотиваційний імператив реалізації управлінських компетенцій та збалансування ринку праці в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*: науковий журнал / Національний університет «Чернігівська політехніка». Чернігів: Національний університет «Чернігівська політехніка», 2021. № 1(25). С. 7-14
14. Смоляк, Ю. Ю., Холодницька, А. В. Штучний інтелект в управлінні підприємством: трансформація ролі менеджера в індустрії 4.0. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, №11. 2024. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-04-12>
15. Холодницька Алла, Мозгова Ірина Оптимізація процедури нормування праці на підприємствах в сучасних умовах. *Проблеми і перспективи економіки та управління: науковий журнал*/ Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів: ЧНТУ, 2019. № 4 (20). С.88-94
16. Холодницька А.В., Кириєнко Є.М. Вплив демографічних та міграційних процесів на управління трудовими ресурсами в Україні. *Інфраструктура ринку*. Електронний науково-практичний журнал. №50. 2020. С.235-239.
17. Холодницька А., Костюк І. Креативність як драйвер розвитку ресторанного бізнесу в умовах невизначеності бізнес-середовища. *Проблеми і перспективи економіки та управління*: науковий журнал / Національний університет «Чернігівська політехніка». Чернігів: Національний університет «Чернігівська політехніка», 2021. № 3 (27). С. 140-148
18. Холодницька А., Бондаренко А. Молодіжне безробіття в Україні в умовах воєнного стану та розробка заходів щодо забезпечення працевлаштування молоді *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 1(33). С.54-65.
19. Холодницька А., Шкалаберда В. Розробка та впровадження системи талант-менеджменту як стратегічного інноваційного інструменту управління персоналом. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 2(34). С. 88-100.
20. Холодницька А. В., Мотуз В. О. Використання сучасних інструментів підтримання мотивації та ефективності використання трудового потенціалу персоналу . *Проблеми сучасних*

трансформацій. Серія: економіка та управління. №12. 2024. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-07-03>

21. Холодницька, А. В. Розробка антикризової стратегії діяльності компаній готельного бізнесу в умовах воєнного стану. *Проблеми і перспективи економіки і управління*. № 1(37). 2024 . С.109-121

22. Borjas, George J. Labor economics / George J. Borjas. — 6th ed. Published by McGraw-Hill, a business unit of The McGraw-Hill Companies, Inc., 1221 Avenue of the Americas, New York, NY 10020. 2013. 594p.

23. Modern labor economics : theory and public policy / Ronald G. Ehrenberg, Robert S. Smith. Printed in the United States of America 2012. 682 p.

24. Nicholas M. Kiefer Search Models and Applied Labor Economics. Cambridge Academ, 2006. 308 p.

25. Paul Gregg, Rosanna Scutella and Jonathan Wadsworth Reconciling workless measures at the individual and household level. Theory and evidence from the United States, Britain, Germany, Spain and Australia // *Journal of Population Economics*, Number 1 / January, 2010.

Інформаційні ресурси

1. <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=310> (посилання на сторінку дисципліни «Економіка праці» в системі дистанційного навчання moodle)
2. Верховна Рада України. URL: www.rada.kiev.ua.
3. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
4. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua.
5. Головне управління статистики в Чернігівській області. URL: <https://www.chernigivstat.gov.ua>
6. Державний центр зайнятості. URL: ww.dcz.gov.ua/storinka/pro-sluzhbu